

Wstęp

Okazją do napisania niniejszej publikacji jest 50-ta rocznica istnienia Szkoły Podstawowej im. Partyzantów Polskich w Żabnicy. Przy tej okazji pragniemy przypomnieć najważniejsze wydarzenia z życia szkoły, sylwetki tych, którzy tworzyli jej historię, sprawiali, że ta placówka to nie tylko miejsce zdobywania wiedzy i umiejętności, ale także miejsce, które łączy wszystkich mieszkańców wsi, jest takim ośrodkiem promującym kulturę, tradycję, sport, ekologię, więzi rodzinne i postawy patriotyczne.

Obecna szkoła to ogromny wysiłek działań kilku pokoleń mieszkańców Żabnicy, władz lokalnych, kolejnych dyrektorów, nauczycieli, no i oczywiście uczniów. Im wszystkim składamy serdeczne podziękowania.

Warto podkreślić, że historia budynku to 50 lat, ale historia szkolnictwa w Żabnicy sięga końca XIX wieku. I o tych czasach też chcemy wspomnieć, przybliżyć sylwetki ludzi, którzy wnosili ten „kaganek oświaty” do naszej wsi.

Szkolnictwo w Żabnicy

Najstarsze dzieje szkolnictwa w Żabnicy sięgają 1889 roku. Informacje dotyczące tych wydarzeń zostały odnotowane w Kronice Szkoły na podstawie rozmów prowadzonych z mieszkańcami wsi: Ludwikiem Dutką, Ludwikiem Juraszem, Wojciechem Krawcem. Oto co odnotowujemy w kronice:

„Do roku 1889 szkoła była prowadzona przez światlejszych gospodarzy wsi. W latach 1889 wybudowano budynek drewniany z przeznaczeniem dla szkoły. Pierwszą nauczycielką była Wirginia Skibińska. Naukę rozpoczęto w miesiącu październiku 1889 roku przy stanie ponad 200 dzieci. Naukę prowadzono na dwie zmiany, odbywała się ona nieregularnie z powodu częstej choroby nauczycielki oraz epidemii grasującej wśród dzieci, jak: odra, szkarlatyna, ospa, świnka i inne, jak również z powodu prac polowych. Spora ilość dzieci przychodziła do szkoły jesienią, po św. Michale kiedy wracano z hal. W zimie często bywały przerwy z powodu braku opału. W budynku była tylko jedna sala i mieszkanie nauczycielki. Ławki były bez pulpitów, tak że dzieci nie miały gdzie pisać. Przez trzy lata szkoła była dwustopniowa. W roku 1905 szkoła była już czterostopniowa. Poziom nauki był bardzo niski. Dzieci uczęszczające trzeci i czwarty rok nie wszystkie umiały pisać. Od roku 1905 do 1912 liczba dzieci wzrosła do ponad 300. Od roku 1908 została przydzielona druga nauczycielka i dlatego wynajęto dodatkową salę w budynku gminnym. Nauka trwała 6 lat razem z nauką dopełniająca (...)”.

Katalog główny

wraz z wykazem klasyfikacyjnym.

Rok szkolny 1900/1.

Przeгляд ogólny:

		Półrocz		
		I.	II.	
Zapisało się:		chłopców	19	23
		dziewcząt	17	17
Zrobiło postęp	bardzo dobry	chłopców	4	7
		dziewcząt	7	9
	dobry	chłopców	9	11
		dziewcząt	6	4
	dostateczny	chłopców	5	5
		dziewcząt	3	3
	niedostateczny	chłopców		
		dziewcząt	1	0
Otrzymało pozwolenie poprawienia cenzury z jednego przedmiotu po wakacjach: (do wypełnienia tylko w szkołach 3- i 4-klasowych od III stopnia począwszy)		chłopców		
		dziewcząt		
Klasyfikowano ogółem		chłopców		23
		dziewcząt		16
Nieklasyfikowano z powodu dłuższej choroby lub nieregularnego uczęszczania do szkoły		chłopców	1	
		dziewcząt		
Opuściło szkołę		chłopców	X	1
		dziewcząt		1
Umarło		chłopców		
		dziewcząt		
Razem		chłopców		
		dziewcząt		

Skala ocenienia:

obyczajów:	pilności:	postępu:	porządku zewnątrz:
1 chwalebne	wytrwała	bardzo dobry	wzorowy
2 dobre	dobra	dobry	dobry
3 dość dobre	dość dobra	dostateczny	niejednostajny
4 naganne	mala	niedostateczny	naganny

Virginia Skibinska
nauczycielka.

Katalog główny

wraz z wykazem klasyfikacyjnym.

Rok szkolny 1905/6

Przeгляд ogólny:

		Półrocze:		
		I.	II.	
Zapisało się uczniów <i>uczniów</i>		chłopców	13.	13
		dziewcząt	11.	11
Zrobiło postęp:	bardzo dobry	chłopców	3	3
		dziewcząt	3	3
	dobry	chłopców	4	5
		dziewcząt	4	4
dostateczny	chłopców	—	—	
	dziewcząt	2	2	
niedostateczny	chłopców	—	—	
	dziewcząt	—	—	
Otrzymało pozwolenie poprawienia cenzury z jednego przedmiotu po wakacjach		chłopców	—	—
		dziewcząt	—	—
Klasyfikowano ogółem		chłopców	7	8
		dziewcząt	9	9
Nieklasyfikowano z powodu dłuższej choroby lub nieregularnego uczęszczania do szkoły		chłopców	6	5
		dziewcząt	2	2
Opuściło szkołę		chłopców	—	—
		dziewcząt	—	—
Umarło		chłopców	—	—
		dziewcząt	—	—
Razem		chłopców	13.	13
		dziewcząt	11.	11

SKALA OCENIENIA:

obyczajów:	piłności:	postępu:	porządka zewnętrznego:
1. chwalebne	wytrwała	bardzo dobry	wzorowy
2. dobre	dobra	dobry	dobry
3. dość dobre	dość dobra	dostateczny	niejednostajny
4. naganne	mała	niedostateczny	naganny

Kierownik:

P. Brzostowska

Katecheta:

Gosp. klasy:

P. Brzostowska

1. II	Michał Broidz ur. dnia 27. lipca 1890. w Łabnicy rel. r. k. obrz. Kaciń.	Kasper Broidz Łabnica A 341.	
Rok szkolny 1900/1.		I. półrocze:	II. półrocze:
Obyczaje:		chwalebne	
Pilność:		wytrwała	
Postępy w poszczególnych przedmiotach naukowych	w nauce religii:	bardzo dobry	
	w czytaniu:	bardzo dobry	
	w pisaniu:	bardzo dobry	
	w języku polskim:	bardzo dobry	
	w języku ruskim:	~~~~~	
	w języku niemieckim:	~~~~~	
	w rachunkach w połączeniu z nauką o form. geometr.:	bardzo dobry	
	w wiadomościach z dziejów i przyrody:	~~~~~	
	w rysunkach:	bardzo dobry	
	w śpiewie:	bardzo dobry	
	w robotach ręcznych:	~~~~~	
	w gimnastyce:	~~~~~	
Postęp ogólny:		bardzo dobry	
Porządek ogólny:		wzorowy	
Liczba opuszczonych godzin szkolnych:		usprawiedliwionych:	usprawiedliwionych:
		ni. usprawiedliwionych:	nieusprawiedliwionych:
Uwagi nauczyciel <i>ki</i> klasy:		~~~~~	
(Uwagę tę wypełnia nauczyciel przy układaniu katalogu aż po wyrazy podkreślone. W razie przejścia ucznia (uczenicy) do innej szkoły, należy ją wypełnić całkowicie i wypisać na odwrotnej stronie „zawiadomienie“.)		Zaczęł... uczęszczać na naukę codzienną w szkole ludowej 1-klasowej... w Łabnicy dnia... 1899; następnie uczęszczał... był... uczniem (uczenicą) tegoż zokładu od dnia... 1... do dnia... 1... Z powodu przesiedlenia rodziców do... wydano zawiadomienie szkolne dnia... 1...	

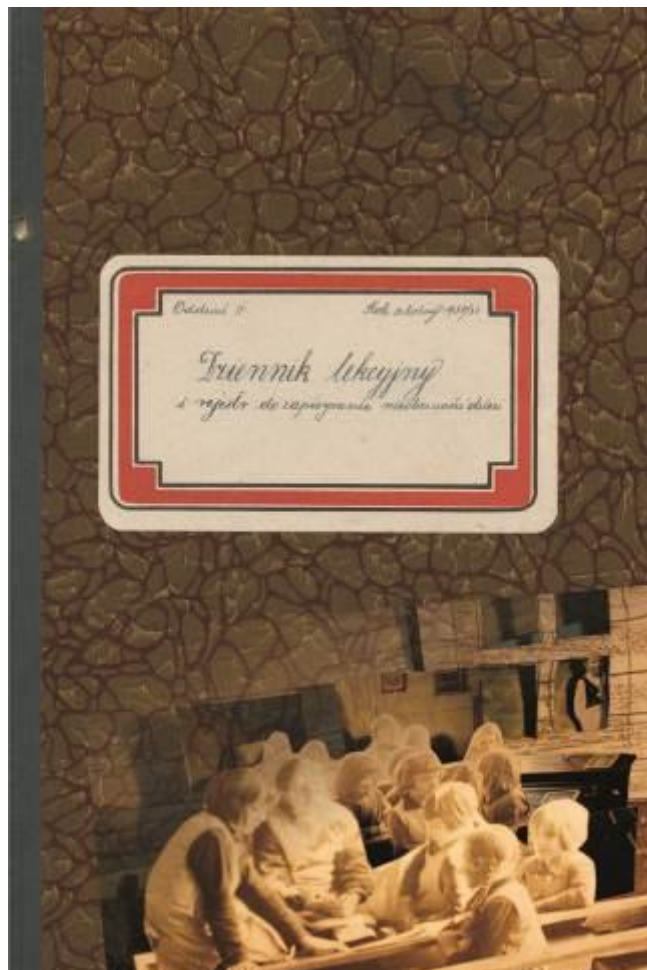
I. p.	Rok nauki	Imię i nazwisko ucznia (uczenicy):	Imię i nazwisko, stan i miejsce pobytu ojca, matki lub opiekuna:	Imię i nazwisko, stan i mieszkanie odpowiedzialnego nadzorca:
11.	I	Franciszek Wojtyła nr. d. 190 w Labnicy rel. r. kat. obrz. Sac.	Wojtyła	
Rok szkolny 1905/6			I. półrocze:	II. półrocze:
Obyczaje:			chwalebne	chwalebne
Pilność:			wytwarda	wytwarda
Postęp w poszczególnych przedmiotach naukowych:	w nauce religii:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w czytaniu:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w pisaniu:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w języku polskim:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w języku ruskim:		...	...
	w języku niemieckim:		...	...
	w rachunkach w połączeniu z nauką o formach geometrycznych:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w wiadomościach z dziejów przyrody:		bardzo dobry	bardzo dobry
	w rysunkach:		...	...
	w śpiewie:		bardzo dobry	bardzo dobry
w robotach ręcznych:		...	...	
w gimnastyce:		...	...	
Postęp ogólny:			bardzo dobry	bardzo dobry
Porządek zewnętrzny:			wzorowy	wzorowy
Liczba opuszczonych godzin szkolnych	nsprawiedliwion.:		...	10
	niesprawiedliw.:		...	...
Uwagi nauczyciel... klasy:				
Uwaga: (Uwagę tę wypełnia nauczyciel przy układaniu katalogu aż po wyrazy podkreślone. W razie przejścia ucznia (uczenicy) do innej szkoły należy uwagę wypełnić całkowicie i wypisać na odwrotnej stronie <i>zaswiadczenie</i>).		Zacz. 1. uczęszczać na naukę codzienną w szkole ludowej... klasowej... w... d. 1... ; następnie uczęszczał... ... był uczniem... (uczenicą) <u>tutejszego</u> zakładu od dnia 1... do dnia 1... Z powodu przesiedlenia się rodziców do...		

Książ. i Wąskowski, drukarnia "Socjalna", Kraków, Rewolta 4.

Od roku szkolnego 1911/1912 do 1926/1927 zatrudnionych był czterech nauczycieli, a szkoła była czteroklasowa. Nauczyciele musieli staczać walkę o opał i inne rzeczy potrzebne do szkoły. W tym czasie kierownikiem był Pan Jan Skórka, który prowadził ożywioną działalność na terenie całej wsi. Założone zostało Kółko Rolnicze, sklep spółdzielczy, piekarnia. Z braku wykwalifikowanych sił kierownik szkoły musiał prowadzić wszystkie prace administracyjne zarządu sklepu. Założył Koło Młodzieży i Kółka Amatorskie, w skład którego wchodziła nie tylko młodzież, ale także gospodynie i gospodarze. W sali Kółka Rolniczego wybudowano scenę, gdzie prezentowano amatorskie przedstawienia. Kierownik Jan Skórka wyjeżdżał z nimi do Cięciny, Zwardonia, a cały dochód przeznaczano na cele biblioteki szkolnej (...).

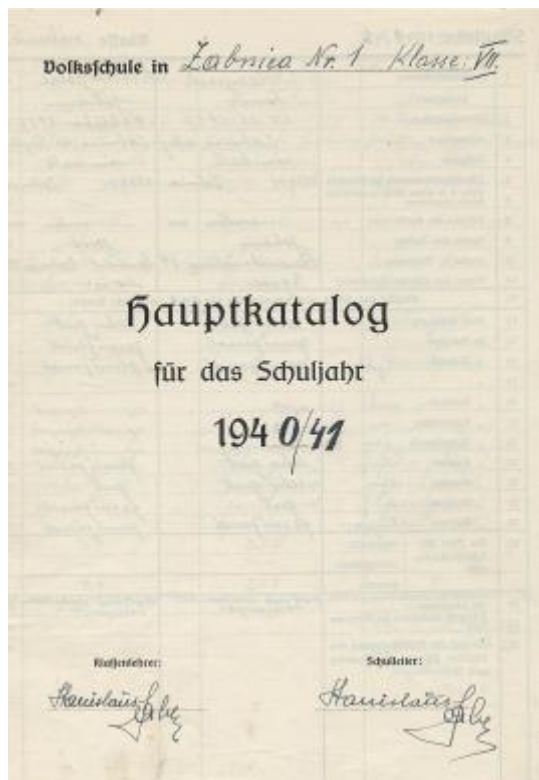
Od roku szkolnego 1930/31 kierownikiem szkoły jest Pan Felicjan Zalewski. Nauka nadal odbywa się w jednej sali budynku szkoły oraz 3 wynajmowanych izbach. W roku szkolnym 1937/1938 utworzono klasę siódmą, która uczy się z klasą szóstą. Część dzieci z Górnej Żabnicy przechodzi do nowoutworzonej szkółki jednoklasowej, której pierwszą nauczycielką była pani Helena Michno. Rok szkolny 1938/1939 rozpoczyna się normalnie 3 września. Daje się odczuć zdenerwowanie sytuacją polityczną w Europie.

Po zakończeniu roku szkolnego, rozdaniu świadectw nauczyciele rozjechali się w swoje strony rodzinne.

Lata wojny

We wrześniu 1939 r. wskutek najazdu hitlerowskiego nauki nie rozpoczęto. Dopiero 25 października z polecenia ówczesnego komisarza inż. Tapli z Lasów Habsburga, który polecił pełnić funkcję kierownika szkoły Stanisławowi Fabrowi. Do klas starszych wprowadzono obowiązkowo język niemiecki. Wszelka dokumentacja również był prowadzona w tym języku.

S. Nr. 69

1	3	4	5
	Kuperak Julian	Matyka Stanisław	Urbad Józef
2	1. Januar 1927	1. Dezember 1927	19. September 1926
3	Zabnica Nr. Saybure	Zabnica Nr. Saybure	Zabnica Nr. Saybure
4	von Kats	von Kats	von Kats
5	1937/38 Zabnica	1937/38 Zabnica	1937/38 Zabnica
6			
7	erster mal	erster mal	erster mal
8	Johann	Johann	Johann
9	Landwirt Zabnica 446	Landwirt Zabnica 446	Landwirt Zabnica 446
10	Levie	Kocalski	Regine
11			
12	sehr gut	sehr gut	sehr gut
13	gut	genügend	genügend
14	gut	genügend	genügend
15			
16	gut	genügend	gut
17	gut	genügend	genügend
18	sehr gut	genügend	genügend
19	sehr gut	genügend	genügend
20	gut	genügend	genügend
21	gut	genügend	genügend
22	gut	gut	genügend
23	4	28	9
24	4	28	9
25	not die Notwendigkeit erweist.	not die Notwendigkeit erweist.	not die Notwendigkeit erweist.
26			Wiederholungsarbeiten ausgegeben. Diplomarbeit ist im Anhange. 1941

Nie wolno było uczyć historii i geografii. Książki z biblioteki, podręczniki do geografii i historii, mapy należało oddać. Część z nich udało się ukryć u zaufanych gospodarzy. Okupant dbał o materialne zaopatrzenie szkoły jak: opał, artykuły do utrzymania czystości. Jeśli zadbał okupant, by polska szkoła istniała to tylko dlatego, by tę szkołę utrzymać w kolbach, a nauczycieli wykorzystać do wszelkich prac przy spisach, wydawaniu kartek żywnościowych i odzieżowych. Dlatego też nauki było niewiele. Inspektorem szkolnym był b.prał. Gimnazjum w Żywcu Horodyski z pochodzenia Ukrainiec. W stosunku do nauczycieli Polaków nie wykazywał złego nastawienia.

Dzieci było w szkole ok 400, ponieważ Szkoła Podstawowa w Tworzówce-Skałce została przeznaczona dla dzieci miejscowych kolonistów, których sprowadził z Austrii arcyksiążę Habsburski w 1910 roku jako robotników leśnych. Wszyscy oni podpisali volkslisty.

Nauczycieli początkowo było razem z kierownikiem ośmioro(...) Jednak władze niemieckie zwolniły Faber Eugenię i Obtulowicz Marię. Nauczycielkę Pater Eugenję wysiedlono do Guberni (...) Religii początkowo uczył ks. Zemanek.

Władze niemieckie nakładały na szkołę obowiązek zbierania wszelkiego rodzaju ziół, dzikich owoców - wszystko w ramach godzin lekcyjnych w dwóch ratach: na żniwa, tj. m-c lipiec i wrzesień – na zbiór ziemniaków.

Żadnych imprez w szkole jak i na wsi nie wolno było urządzać. Tolerowano jedynie „przebierańców” w dzień Starego Roku. W roku 1943 nastąpiły masowe aresztowania Polaków w Górnej Żabnicy, przeważnie gajowych, którym zarzucano współpracę z partyzantami (...). 3 września zaczęto budować szubienicę. Chcąc uchronić dzieci szkolne przed obserwacją tej budowy kierownik Faber Stanisław urządził z całą młodzieżą wycieczkę na zbiórkę jarzębiny, a po rozpuszczeniu dzieci do domów z całym nauczycielstwem wybrał się w góry, by nie być zmuszanym przez hitlerowców do obecności przy akcie zbrodni. O godz. 16-tej po odczytaniu wyroku powieszono 11 obywateli w Olszynie obok mostu Krawcowego.

Po II wojnie światowej

W roku 1944/1945 naukę rozpoczęto normalnie, lecz po miesiącu na rozkaz władz niemieckich naukę przerwano aż do odwołania. Przerwa ta trwała aż do wyzwolenia. Po wyzwoleniu naukę rozpoczęto 25 września 1945 roku przy tej samej obsadzie nauczycielskiej. Naukę rozpoczynano w ciężkich warunkach, posiadano tylko dwie sale szkolne, sale te były mocno zniszczone, sprzęt porozbijany przez zamieszkujących w szkole ewakuowanych Volksdeutch z Żywca. Brak podręczników, zeszytów i innych przyborów utrudniały pracę. W roku szkolnym 1945/46 liczba dzieci szkolnych zmalała wskutek wyjazdu ludności na osiedlenie na Ziemię Odzyskane (...).

Podręczników używano tych, które pozostały z okupacji oraz tych, które powyciągano z ukrycia. Najgorzej było z podręcznikami do klasy I-szej, ale i temu zaradzono, robiąc teksty na poczekaniu. Nauczycielstwo dwoiło się by nadrobić zaległości.

Po zakończeniu II wojny światowej zmieniło się oblicze szkoły. Placówki realizowały program nauczania zatwierdzony przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania. Programy te ulegały często zmianom. Jednym z głównych zadań była dbałość o świeckość szkoły i realizacja założeń ideologii socjalistycznej.

W roku szkolnym 1946/47 funkcję kierownika pełni Stanisław Faber. 272 dzieci uczy się w 3 salach lekcyjnych. Nauka odbywa się na dwie zmiany od 8⁰⁰ do 16³⁰. W 1951/52 r. szkoła została rozbudowana o dwie sale lekcyjne. Przewodniczącym Komitetu Rodzicielskiego Szkoły był p. Rudolf Dudka. Dzięki jego staraniom powstało też na poddaszu mieszkanie nauczycieli. W 1958 – 60 uczniowie uczą się w dwóch dodatkowych salach wynajmowanych w budynku u pana Piotra Krawca w odległości 400 m od szkoły. W roku szkolnym 1961 – 62 w odległości 700 m od szkoły zostaje wynajęty budynek u p. Michała Motyki, w którym urządzono 3 sale lekcyjne. Ta duża odległość powoduje ogromne trudności organizacyjne. Nauczyciele muszą przechodzić z jednej szkoły do drugiej, a dzieci często zostają bez opieki. 15 października 1958 roku na konferencji kierowników szkół podjęto kwestie tworzenia Społecznego Komitetu Budowy Szkoły.

30 stycznia 1959 r. w szkole podjęto decyzję o powołaniu Klasowych Komitetów Zbiórkowych oraz Ogólnoszkolnego Komitetu Zbiórkowego SFBS. Ustalono, że dzieci będą składać po 1 zł miesięcznie na rzecz SFBS. Odbywała się również zbiórka złomu na ten cel. W roku szkolnym 1960/61 w Żabnicy został powołany Komitet Budowy Szkoły z przewodniczącym Władysławem Koniosem na czele. Komitet bardzo angażuje się w budowę nowej szkoły. Mieszkańcy wsi pracują w czynnie społecznym. Ofiarują materiały budowlane.

Tak ten czas został upamiętniony w Kronice Szkoły: „Rok szkolny 1962/63. Ten rok przebiegał pod hasłem budowy nowej szkoły. Po uzyskaniu terenu pod budynek w sąsiedztwie kamieniołomu przystąpiono do wykonywania fundamentów, a następnie wznoszenia murów. W budowie nowej szkoły biorą czynny udział uczniowie, wykonując szereg prac pomocniczych pod opieką nauczycieli. Pomagają także rodzice, którzy w czynnie społecznych wykonują szereg prac, jak: kopanie fundamentów, przywożenie i układanie materiałów budowlanych, przygotowywanie zaprawy murarskiej i innych. Zarówno nauczycielom jak i uczniom przyświeca nadzieja szybkiego przeniesienia się ze starego i ciasnego budynku do nowoczesnego gmachu”

13 września 1964 r. dokonano otwarcia nowej szkoły „Szkoły Podstawowej im. Partyzantów Polskich w Żabnicy”. Wzięli w nim udział przedstawiciele władz wojewódzkich, powiatowych, gminnych, nauczyciele, uczniowie, rodzice i mieszkańcy wsi. Na budynku szkoły umieszczono pamiątkową tablicę z napisem: „Szkołę tę wybudowano i oddano do użytku w okresie obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego i 20 – lecia Polski Ludowej.”

Nowy budynek zawierał 8 sal lekcyjnych, jadalnię, kuchnię z zapleczem, salę gimnastyczną, harcówkę, bibliotekę, pracownię zajęć plastyczno–technicznych, kancelarię dyrektora, pokój nauczycielski, szatnię a także mieszkanie dla nauczyciela. Budynek posiadał wodociąg, kanalizację i centralne ogrzewanie.

Przed otwarciem szkoły ludzie porządkowali obiekt i obejście szkolne. Uczniowie przynosili sprzęt i pomoce dydaktyczne ze starej szkoły.

W pierwszym roku działalności nowej szkoły uczyło się w niej 334 uczniów, a zatrudnionych było 11 nauczycieli. Kierownikiem pozostał Stanisław Faber. Szkoła była jeszcze wówczas siedmioklasowa. Rok szkolny 1966/67 to pierwszy rok pracy ośmioklasowej szkoły podstawowej. W tym też roku dotychczasowego kierownika zastąpił Mieczysław Zawada. Poza głównym budynkiem nadal funkcjonuje szkoła na Tworzówce, gdzie uczą się dzieci z Górnej Żabnicy do kl. 6 – ej. Klasy 7 i 8 realizują w Szkole Podstawowej w Żabnicy. Od roku 1970/71 funkcję kierownika obejmuje Edward Michalski. Zostaje wtedy zakupionych szereg pomocy dydaktycznych do fizyki, chemii, biologii, a także czterysta książek do biblioteki. Sprowadzono też filmy oświatowe i fabularne. W 1972 r. utworzono w kraju Zbiorcze Szkoły Gminne. W naszej gminie taką szkołą została Szkoła Podstawowa w Węgierskiej Górcie. Placówki te miały pełnić rolę wzorcowych ośrodków dydaktyczno-wychowawczych, a także prowadzić klasy „specjalne” i uzawodowione dla „trudnych uczniów”. Również z naszej szkoły kilku uczniów zostaje przeniesionych do szkoły w Węgierskiej Górcie. W roku szkolnym 1975/76 filia szkoły w Żabnicy – Tworzówce zostaje zlikwidowana. 26 uczniów przechodzi do szkoły macierzystej. W 1982 r. stanowisko dyrektora objęła mgr Halina Kubala. W kolejnych latach zostały przeprowadzone liczne remonty sal, szatni, łazienek. Dbano nie tylko o bazę lokalową, ale przede wszystkim o wszechstronny rozwój uczniów. Dzieci brały udział w licznych konkursach, olimpiadach, osiągając wysokie wyniki. Prężnie działała drużyna harcerska 61 DHSG pod opieką mgr W. Plewniaka i mgr E. Trząski. W 1985 r. Komitet Rodzicielski ufundował nowe drzwi wejściowe do szkoły oraz pianino, które służy do dziś. Szkoła otrzymała autobus przeznaczony do dowożenia dzieci z odległych przysiółków.

1985....

Od roku 1985 do 1997 funkcję dyrektora placówki pełniła mgr inż. Anna Figura. Wdrażano kolejne zmiany organizacyjne i programowe, wzbogacano bazę dydaktyczną i księgozbiór. Dbano o wszechstronny rozwój uczniów. Duży nacisk kładziono na rozwój samorządności. Efektem działań były wysokie oceny uzyskiwane podczas wizytacji kuratorskich, sukcesy uczniów w olimpiadach przedmiotowych i różnorodnych konkursach. W prace na rzecz szkoły aktywnie włączył się Komitet Rodzicielski.

W roku 1986 dzięki staraniom dyrektora szkoły oraz władz gminnych w budynku szkoły odnowiono elewację. Szkoła jednak borykała się z ciasnotą. W 1992 roku dzięki owocnej współpracy dyrekcji, nauczycieli, uczniów i rodziców został zaadoptowany dla celów dydaktycznych budynek obok szkoły. Rodzice i wychowawczynie klas III-ich: mgr Ewa Gałuszka i mgr Maria Adamczyk odmalowali salę lekcyjną w budynku, zakupili karnisze i firanki. Niestety, w budynku było dosyć zimno, a problemem było również przechodzenie z „budynek” do szkoły, zwłaszcza zimą.

1 września 1991 r. weszła w życie „Ustawa o systemie oświaty”, która normowała funkcjonowanie oświaty w nowej sytuacji społeczno-gospodarczej, jaka zaistniała po 1989r. Ustawa, choć wielokrotnie nowelizowana, obowiązuje do dnia dzisiejszego. Precyzuje ona prawa i obowiązki dyrektora szkoły, rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego, uczniów, rodziców i organu prowadzącego, którym od 1 stycznia 1994r. jest Gmina Węgierska Góra. Szkoły stały się jednostkami budżetowymi.

Ogromne zmiany przyniosła w 1999r. reforma oświaty, która wprowadzała obowiązek tworzenia nowej sieci szkół: sześciolletnia szkoła podstawowa i trzyletnie gimnazjum. Rada Gminy Węgierska Góra podjęła uchwałę o utworzeniu gimnazjów w Węgierskiej Górze, Ciścu, Cięcinie i Żabnicy. Dyrektorem Publicznego Gimnazjum w Żabnicy został mgr Włodzimierz Plewniak, a następnie funkcję tę objęła mgr Janina Konior. Pełni ją do dziś. Współpraca Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Żabnicy układa się dobrze. Uczniowie „płynnie” przechodzą do kolejnego etapu edukacyjnego, nie ma problemów adaptacyjnych. Placówki korzystają ze wspólnych pomieszczeń, uczestniczą w różnorodnych wspólnych przedsięwzięciach.

To jednak nie rozwiązało problemów lokalowych. Wreszcie, w 1997r., dzięki zabiegom władz gminnych i oświatowych otrzymaliśmy zapewnienie przypieczętowane planem, o rozbudowę placówki. I tak się stało. W roku szkolnym 1997/1998 szkoła wkroczyła w etap rozbudowy. Stanowisko dyrektora objęła wówczas w wyniku konkursu mgr Janina Bednarz. Stanowisko zastępcy zostało powierzone mgr Włodzimierzowi Plewniakowi.

„Wójt Gminy Węgierska Górka mgr Piotr Tyrlik podczas uroczystości zakończenia roku obiecał, że uczyni wszystko, abyśmy już wkrótce mogli uczyć się w przestronnym, okazałym budynku. I tak się stało! Po wakacjach zastaliśmy drugie piętro i okazały dach pokryty czerwoną dachówką”. - czytamy w szkolnej kronice. Zaś w lokalnej gazecie „Nowiny z Gminy” z czerwca 1998r. pojawiły się takie informacje:

„Szkoła Podstawowa w Żabnicy(...) to dziś wielki plac budowy. Rozbudowa rozpoczęła się z końcem maja. Kiedy zabrmi pierwszy dzwonek nowego roku szkolnego nie wszystko będzie zakończone, ale naukę dzieci podejmą bez przeszkód. Trwa dziś nadbudowa piętra, przybędzie 5 sal lekcyjnych, także pracownia, będą sanitariaty. (...) w drugim etapie modernizacji rozbudowana zostanie część socjalna, a więc kuchnia, świetlica, także sala gimnastyczna.

Na 1 września br. (...) będzie już dach nad budynkiem, natomiast roboty wewnątrz będą prowadzone nadal, oczywiście bez uszczerbku dla lekcyjnego toku.”

„Mamy dobry Komitet Rodzicielski, przewodniczącym Rady Rodziców jest p. Urszula Lisicka – mówi dyr. Janina Bednarz. „Rada pomaga w sprawach socjalnych dzieci. Oczywiście gmina także włącza się w nasze sprawy, bez pomocy i życzliwości gminy, jej radnych, wiele byśmy nie zdziałali. A więc włączył się w naszą modernizację wójt gminy p. Piotr Tyrlik, pani Wójcina Anna Kupczak, z radnych wymienię tu p. Józefa Żyrka, także przewodniczącego Rady Sołectkiej p. Stanisława Rubysa. Szkoła ma 36 lat, więc modernizacja jej się w pełni należała. Było to jedno z ważniejszych zadań inwestycyjnych ostatniej Rady Gminy (...).”

W oczekiwaniu na zakończenie remontu dyrekcja szkoły, n-ciele, radni z Żabnicy zorganizowali festyn pod hasłem „Grosz dla szkoły”. Dzięki ofiarności licznych sponsorów udało się zebrać 10 tys. złotych, które przeznaczono na prace remontowe.

1 września 1999r. o godz. 11.00 w obecności przedstawicieli wojewódzkich władz oświatowych, samorządowych, otwarta została nowa część dydaktyczna budynku Szkoły. Mieści się w nim Szkoła Podstawowa im. Partyzantów Polskich oraz Publiczne Gimnazjum im. Adama Chmielowskiego.

Rok szkolny 2001/2002 przyniósł dalszą poprawę warunków lokalowych dzięki remontowi i rozbudowie jadalni, kuchni, sali gimnastycznej oraz zakończenia budowy nowego skrzydła z przeznaczeniem na świetlicę, salę lekcyjną i komputerową, a także salkę do zajęć gimnastyki korekcyjnej.

3 września 2001r. dokonano otwarcia drugiej części dydaktycznej budynku. Ksiądz Proboszcz Mieczysław Danielczyk poświęcił obiekt, a przedstawiciele władz gminnych uroczyście przecięli biało-czerwoną wstęgę.

Bardzo ważnym wydarzeniem z życia szkoły było poświęcenie Sztandaru Szkoły Podstawowej im. Partyzantów Polskich w Żabnicy w maju 2003r. Ofiarował go placówce Ksiądz Proboszcz parafii Żabnica Mieczysław Danielczyk. Na sztandarze widnieją słowa „Miarą wolności jest odpowiedzialność.” Sztandar uświetnia nie tylko uroczystości szkolne, ale również środowiskowe.

W 2010 roku obok szkoły powstała piękna, nowoczesna hala sportowa, a także boisko do piłki nożnej „Orlik”. Obiekty te mogły zostać zbudowane dzięki funduszom unijnym.

Rada Gminy Węgierska Górka wraz z wójtem Piotrem Tyrlikiem wykazują wielką dbałość o szkolnictwo w gminie, w tym o placówkę w Żabnicy. Na bieżąco prowadzone są prace remontowe, modernizacyjne. Przedstawiciele władz gminy są częstymi gośćmi podczas różnorodnych uroczystości szkolnych.

Obecna baza Szkoły Podstawowej w Żabnicy to: obszerny budynek z 7 salami lekcyjnymi, pracownią komputerową, biblioteką, 2 salami świetlicowymi, salą zabaw dla kl. I-szej, gabinetem pielęgniarki i pedagoga, salą gimnastyczną, kuchnią, jadalnią, boiskiem sportowym. Dzieci mają również możliwość korzystać z sali sportowej i boiska do piłki nożnej „Orlik”. Sale wyposażone są w stoliki i krzesła dostosowane do wzrostu dzieci.

Szkoła Podstawowa w Żabnicy powstała i funkcjonuje do dziś dzięki aktywnej postawie społeczności wsi. Nic też dziwnego, że placówka od początku swego istnienia stanowiła i nadal stanowi miejscowe centrum życia kulturalnego. Wieś, zwłaszcza w ostatnich latach, bardzo chętnie uczestniczy w życiu szkoły i aktywnie włącza się w organizowane przez nią akcje. Rada Rodziców, radni, Rada Sołecka, przedstawiciele władz samorządowych nigdy nie pozostają obojętni na prośby o wsparcie. W 1998 r. z wielkim zaangażowaniem włączyli się w organizację wspomnianych już festynów pod hasłem „Grosz dla szkoły”.

Takie festyny tym razem pod hasłem „Mamo, tato, świętuj z nami” organizowano z wielkim powodzeniem w późniejszych latach. Tym razem chodziło nie tyle o środki finansowe, co o wspólną, rodzinną zabawę. Przy pomocy miejscowych sponsorów i wielkim zaangażowaniu Rady Rodziców, Dyrektora i nauczycieli dzieci świetnie się bawiły wspólnie z rodzicami.

Z myślą o starszym pokoleniu od 2000r. organizowane są przez nauczycieli klas I-III spotkania pokoleń z okazji Dnia Babci i Dziadka. Babcie i dziadkowie dopisują swoją obecnością, o chętnie uczestniczą w tych spotkaniach, z zachwytem i dumą podziwiają swoich wnuków i z wielkim wzruszeniem przyjmują samodzielnie wykonane przez nich prezenty.

Seniorzy z całej wsi od kilkunastu lat są zapraszani na jasełka bożonarodzeniowe przygotowywane przez naszych uczniów z okazji Dnia Seniora. Przy kawie, herbacie mają okazję podziwiać występy, ale również spotkać się ze sobą, porozmawiać, pomuzykować.

Przez wiele lat w szkole organizowany był Dzień Matki. Uczniowie klas I-III gościli swoje mamy, recytując i śpiewając dla nich, o tym jak bardzo je kochają.

Podczas szkolnych „wywiadówek” rodzice uzyskują nie tylko informacje na o postępach w nauce zachowaniu. Mogą także podziwiać talenty aktorskie i wokalne swoich pociech w przedstawieniach z okazji Święta Niepodległości czy bożonarodzeniowych jasełek. Szkoła organizuje dla rodziców pogadanki i prelekcje prowadzone przez pedagogów i psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Węgierskiej Górcie. W 2013r. rodzice uczestniczyli w prelekcji połączonej z prezentacją multimedialną.

A z kolei 1 czerwca w Dzień Dziecka to uczniowie mogą poświętować. Biorą wtedy udział w zabawach, rozgrywkach sportowych, wycieczkach. Szkoła przy pomocy Rady Rodziców organizuje dla uczniów zabawy andrzejkowe i bale karnawałowe. Co roku w szkole pojawia się św. Mikołaj, który obdarza uczniów słodkościami.

Kultywowanie tradycji

Żabnica to wieś, w której nadal bardzo żywo kultywuje się tradycje regionalne. Tutaj nadal używa się gwary, istnieją grupy kolędnicze, kapele ludowe, a ambicją prawie każdego dziecka jest opanowanie umiejętności gry na jakimś instrumencie ludowym. Dlatego też w szkole również folklor i tradycje ludowe zajmują słuszne miejsce od początku istnienia placówki.

Sięgnijmy do przeszłości. W roku szkolnym 1953/54 w szkole został założony zespół taneczno-teatralny.

Nasza szkoła także dba o to. Wiele akademii szkolnych ma regionalną oprawę muzyczną. Co roku przygotowujemy przedstawienie „Jasełka po góralsku”. Są konkursy kolęd i pastorałek ludowych. Kilkakrotnie w szkole organizowano warsztaty regionalne z udziałem gospodyń wiejskich, podczas których dzieci poznawały ludową twórczość naszego regionu, słuchały opowieści o dawnym życiu i zwyczajach.

Nasi uczniowie biorą udział w konkursach literackich i plastycznych promujących tradycje i zwyczaje regionu takich jak: Transgraniczny Konkurs „Mieszkam w Beskidach”, Konkurs Literacki „Boże Narodzenie po beskidzku”, Konkurs Plastyczny „Wielkanoc w tradycji naszych przodków”.

W latach 2005-2008 w szkole organizowany był Gminny Konkurs Prozy i Poezji Ludowej „Kochom cie piykno ziemio żywiecko”. Jury jednego z konkursów przewodniczyła poetka pani Wanda Miodońska, która bardzo wysoko oceniła uczniowskie prezentacje.

Nasi uczniowie potrafią wykazać się znajomością gwary nie tylko w mowie ale i w piśmie, układając wiersze, spisując zapomniane już zwyczaje, tradycje czy wspomnienia starszych mieszkańców Żabnicy. Od kilku lat biorą udział w konkursie „Piykno jest nasza Ziemia Żywiecko” organizowanym przez Związek Podhalań Odział Górali Żywieckich. Zdobyli tam dotychczas 8 głównych nagród, czyli „Złoty piór”. Ten góralski narybek to: Jarosław Wojtyła, Bartłomiej Juraszek, Joanna Gluza, Dominika Kubień, Florian Jędrzejek, Agata Sarna i Dominik Gruszka (dwukrotnie).

W ostatnich latach nasi uczniowie uczestniczą również w gminnym konkursie promującym gwarę „Godomy po naszymu”. Nagrody zdobywali tam: Szymon Legut, Kinga Błachut i Wiktor Kupczak. Wpajamy naszym uczniom miłość i szacunek do naszej „Małej Ojczyzny”.

Nasz patron

Nasza szkoła nosi imię Partyzantów Polskich, a to zobowiązuje. Bardzo dbamy o patriotyczne postawy naszych uczniów, uświadamiamy im, co to znaczy być prawdziwym Polakiem. Corocznie organizujemy uroczyste akademie z okazji Święta Niepodległości i rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Te uroczystości często mają charakter środowiskowy. Nasi uczniowie pod kierunkiem nauczycieli przygotowywali m.in.:

- akademię środowiskową z okazji 70 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości
- uroczystość z okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej gen. Stefanowi „Grotowi” Roweckiemu
- uroczystość z okazji 65 rocznicy stracenia przez okupanta hitlerowskiego 11 partyzantów z Żabnicy.

Każdy rok szkolny rozpoczynamy od udziału w uroczystościach poświęconych rocznicy wybuchu II wojny światowej i bohaterskiej obrony Węgierskiej Górki pod fortem „Wędrowiec”. Z kolei 3września nasi uczniowie idą pod Pomnik Partyzantów Polskich, aby uczcić pamięć poległych. Patriotyzm to nie tylko pamięć o przeszłości, to także nasza przyszłość, to my ją tworzymy i pomagamy stworzyć ją naszym uczniom.

Dzień Europejczyka

Kilkanaście lat temu tak jak cała Polska czekaliśmy na wstąpienie naszego kraju do Unii Europejskiej. I nie czekaliśmy beczynnie. W 2002 roku Dzień Dziecka w naszej szkole obchodzony był jako Dzień Europejczyka. Dzieci wcielały się w role przedstawicieli różnych nacji i epok. Był więc rzymski legionista, grecki filozof, hiszpański torreador, a nawet sam Napoleon Bonaparte. Można było posmakować potraw kuchni europejskiej przygotowanych przez uczniów. I tak połączyliśmy naukę z zabawą. Zaś w 2003 roku w Dzień Dziecka Urządziliśmy Forum Europejskie z udziałem pana wójta Piotra Tyrlika i unijnych ekspertów z urzędu gminy. Był konkurs wiedzy o Unii Europejskiej, a nawet symboliczne referendum.

W latach 2011-2013 w szkole realizowany był projekt unijny „Równy start” przeznaczony dla uczniów klas I-III mający na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, rozwój ich zdolności i zainteresowań.

Praca świetlicy szkolnej

W pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą aktywnie włącza się świetlica szkolna.

Świetlica szkolna istnieje od 1982 roku. Jest to miejsce, gdzie uczniowie mogą odrabiać lekcje, grać w różne gry i ciekawie spędzać czas czekając na odwóz lub rodziców. Wychowawcy pomagają uczniom w odrabianiu zadań domowych, organizują różne konkursy i zabawy, pomagają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. W ramach zajęć świetlicowych prowadzone są kółka: plastyczne i artystyczne, na których uczniowie zapoznają się z ciekawymi technikami pracy oraz kultywują tradycję wykonywania kwiatów z bibuły.

Do imprez organizowanych corocznie w naszej świetlicy należą:

- zabawa andrzejkowa, wtedy odwiedzają nas wróżki, odbywają się konkursy tańca, poprzedzamy ją wspólnym pieczeniem pierniczek i ich zdobieniem,
- loteria świąteczna, na której sprzedawane są prace wykonywane przez uczniów na zajęciach świetlicowych oraz kółku artystycznym, za zebrane pieniądze wychowawcy zakupują nowe gry na świetlicę oraz słodczyce dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- wizyty w Domu Pogodnej Starości w Żabnicy, z przedstawieniem dla Pensjonariuszy, drobnymi upominkami, życzeniami z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Wielkanocy.
- Wychowankowie świetlicy corocznie przygotowują z wychowawcami apele: wielkanocny oraz z okazji Dnia Dziecka.
- W czerwcu świetliczaki, które wykazały się pracą przez cały rok tj.: pomagały w przygotowywaniu apeli, prowadziły loterie, wykonywały fanty na loterię i poprawnie zachowywały się na świetlicy wyjeżdżają na krótką wycieczkę.
- Dodatkowo wychowawcy świetlicy organizują konkursy: konkurs plastyczny: „Laurka dla mojej Pani”, „Najpiękniejsza pisanka wielkanocna”, „Konkurs ortograficzny” dla klas 1-3, „Turniej Chińczyka”.
- Duży nacisk kładzie się na promocje zdrowia i utrwalanie właściwych nawyków żywieniowych poprzez przygotowywanie zdrowych sałatek owocowych oraz coroczny konkurs profilaktyczny „Żyjmy zdrowo – bez nałogów”.
- Ważnym ogniwem pracy świetlicy jest wyrabianie w uczniach postawy patriotycznej, szacunku do tradycji i kultury regionu. Służy temu opieka nad pomnikiem Pomordowanych w Żabnicy, gdzie uczniowie wykonują prace porządkowe, zapalają znicze szczególnie przed dniem Wszystkich Świętych. Utrwalanie góralskiej gwary poprzez udział w gminnym konkursie „Dyktando Gwarowe” oraz przedstawienia, w czasie których uczniowie słownictwem gwarowym opowiadają o dawnych tradycjach i zwyczajach.
- Od kilku lat świetlica współpracuje z Fundacją Ekologiczną „ARKA” włączając się w różne akcje promujące ochronę środowiska m.in. organizując na terenie szkoły „Dzień czystego powietrza”, „Choiński nadziei”, „Listy dla Ziemi”. Od kilku lat dużą popularnością cieszy się wśród naszych uczniów akcja „Święto polskiej niezapominajki” obchodzona 15 maja. W tym dniu promujemy ochronę przyrody, piękno polskiego krajobrazu oraz przyjaźń. Chętni uczniowie mogą ubrać się na niebiesko, a każdy kto odwiedzi świetlicę może wziąć udział w różnych konkursach i otrzymać pamiątkową niezapominajkę.
- W ramach zajęć świetlicowych uczniowie przygotowują się także do konkursów szkolnych, międzyszkolnych, powiatowych itp.

Praca z uczniem zdolnym

Jednym z głównych zadań naszej placówki jest dbałość o wysoki poziom nauczania, rozwijanie zdolności i zainteresowań uczniów. Nauczyciele prowadzą liczne zajęcia pozalekcyjne koła zainteresowań: przedmiotowe, plastyczne, artystyczne, zajęcia sportowe. Wiele z tych zajęć prowadzonych jest społecznie.

Konkursy przedmiotowe zawsze cieszyły się wśród uczniów ogromnym zainteresowaniem. Brali w nich udział i osiągnęli sukcesy na różnych szczeblach: gminnym, powiatowym, rejonowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Przedstawiamy w tabeli osiągnięcia uczniów od szczebla wojewódzkiego od r 1987 r.

Uczestnicy	Rodzaj konkursu przedmiotowego	Szczebel	Osiągnięcia	Rok
Zbigniew Skrzyp	Konkurs Recytatorski	Województwo	II wyróżnienie	1987
Zbigniew Skrzyp	Konkurs Recytatorski	Województwo	II miejsce	1989
Zofia Dończyk	Olimpiada Przedmiotowa Język Polski	Województwo	Laureat	1992
Tomasz Piwowarczyk	Konkurs Recytatorski	Województwo	I miejsce	1994
Jan Jędrzejek	Konkurs Recytatorski „Teatr Jednego Aktora”	Województwo	II miejsce	1996
Dominika Żyrek	Olimpiada Przedmiotowa Język Polski	Województwo	Finalista	2000
Magdalena Olbromska	Konkurs Matematyczny „Pikomat”	Międzynarodowy	Finalista	2001
Monika Biegun	Konkurs Matematyczny „Pikomat”	Międzynarodowy	Finalista	2002
Marta Gąsiorek	Konkurs Matematyczny „Pikomat”	Międzynarodowy	Finalista	2002
Regina Żyrek	Konkurs Matematyczny „Pikomat”	Międzynarodowy	Finalista	2002
Katarzyna Żyrek	Konkurs Interdyscyplinarny dla Szkół Podstawowych	Województwo	Finalista	2003
Jakub Krzus	Konkurs Interdyscyplinarny	Województwo	Finalista	2003

	dla Szkół Podstawowych			
Rafał Olbromski	Konkurs Matematyczny „Pikomati”	Międzynarodowy	Finalista	2003
Katarzyna Kanik	Konkurs Interdyscyplinarny dla Szkół Podstawowych	Województwo	Finalista	2004
Łucja Tetlak	Konkurs Interdyscyplinarny dla Szkół Podstawowych	Województwo	Finalista	2005
Damian Kliś	Konkurs Matematyczny „Pikomati”	Międzynarodowy	Finalista	2007
Tomasz Bednarz	Konkurs Interdyscyplinarny dla Szkół Podstawowych	Województwo	Finalista	2008
Natalia Grygiel	Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego „FOX”	Ogólnopolski	Laureat	2009
Jakub Worek	Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego „FOX”	Ogólnopolski	Laureat	2010
Bartosz Feil	Konkurs Matematyczny „Kangur”	Międzynarodowy	Wyróżnienie	2011
Jakub Krzus	Konkurs Matematyczny „Kangur”	Międzynarodowy	Wyróżnienie	2011
Aleksandra Pieczara	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego z Elementami Historii	Województwo	Finalista	20011/2012
Natalia Kupczak	Konkurs Biblijny „Jonasz”	Diecezja	Finalista	2011/2012

Wojciech Strzałka	Konkurs Nauk Przyrodniczych „Świetlik”	Ogólnopolski	I miejsce	2012
Wojciech Strzałka	Konkurs Matematyczny „Kangur”	Międzynarodowy	Wyróżnienie	2012
Paulina Stasica	Konkurs Literacki „Młodzi Twórcy Literatury”	Ogólnopolski	III miejsce	2012
Anna Kupczak	Konkurs Literacki „Chcecie bajki oto bajka”	Ogólnopolski	Laureat	2012
Karolina Żyrek	Konkurs Matematyczny „Pikomat”	Międzynarodowy	Finalista	2013
Anna Kupczak	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego z Elementami Historii	Województwo	Laureat	2014
Anna Kupczak	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Matematyki z Elementami Przyrody	Województwo	Finalista	2014
Wojciech Strzałka	Konkurs Biblijny „Jonasz”	Diecezja	Finalista	2014
Emilia Kupczak	Konkurs Biblijny „Jonasz”	Diecezja	Finalista	2014

Tekst na podstawie materiałów archiwalnych opracowały: mgr Cecylia Bochenek

mgr Maria Jędrkiewicz

Opracowanie graficzne: mgr Bożena Formas

mgr Ewelina Banaś

mgr Grażyna Motyka